

System péče o ohrožené děti v Pardubickém kraji

PARDUBICKÝ KRAJ

Dokumenty vztahující se ke změnám v systému péče o ohrožené děti

- Úmluva o právech dítěte (ratifikovaná ČR 1994)
- Evropská úmluva o lidských právech
- Národní akční plán pro transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti (2009)
- Národní strategie ochrany práv na období 2015-2015 (2012)
- Akční plán k naplnění této strategie
- Zákon č. 359/1999 o sociálně právní ochraně dětí(SPOD) – novela od roku 2013
- Občanský zákoník 89/2015 Sb.

Strategické dokumenty vymezují proces změn v systému péče o ohrožené děti

- Respektování práv dětí a jejich zapojování do rozhodování
- Podpora rodinného prostředí
- Podpora náhradní rodinné péče
- Vytváření komunitních služeb – zajištění sítě terénních a ambulantních služeb, které umožní setrvání dítěte v přirozeném prostředí rodiny
- Změna financování aktivit v oblasti ochrany práv dětí a péče o ohrožené děti – podpora prevence, služeb pro rodiny, práce v rodinách a náhradní rodinné péče
- Snížení počtu dětí umísťovaných do ústavních zařízení náhradní péče
- Dostatečné zajištění odlehčovacích služeb pro rodiny
- Zajištění specializovaných služeb pro děti se specifickými potřebami

System péče o ohrožené děti

System péče o ohrožené děti spadá mezi 3 rezorty

– MŠMT, MZ, MPSV

- Rezort školství – dětské domovy – krajská zařízení, domovy se školou, diagnostické ústavy, výchovné ústavy
- Rezort zdravotnictví – dětské domovy pro děti do 3 let a dětská centra – krajská zařízení
- Rezort sociálních věcí – domovy pro osoby se zdravotním postižením, Poradna pro rodinu Pk – krajská zařízení, sociální služby na podporu rodin, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, náhradní rodinná péče, metodická podpora a kontrola OSPOD

Úloha kraje v systému péče o ohrožené děti

Odbor zdravotnictví:

Dětské centrum Veská – kapacita zařízení 49 lůžek

Dětské centrum Svitavy 33 lůžek

Dětský domov pro děti od 1 do 3 let věku Holice 25 lůžek

- celkem kapacita zařízení 107 lůžek, k 31.1.2015 počet dětí 40,
- Z toho kapacita ZDVOP 48 lůžek, k 31.1.2015 počet dětí 28
- jedná se o PO kraje

V každém zařízení je vyčleněna kapacita pro Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP)– celkem 48 lůžek – dle zákona o SPOD (MPSV)

Celkem kapacita ZDVOP v Pk 69 lůžek pro děti ve ZDVOP (FOD, Květná zahrada) – v současné době využívá službu 44 dětí

- 5** *V dětských centrech poskytují také další služby, a to pro nezletilé matky, pro nácvik mateřských dovedností, azylové ubytování atp.*

Odbor školství

- Dětský domov Holice – kapacita 36 lůžek
- Dětský domov Pardubice – kapacita 44 lůžek
- Dětský domov Dolní Čermná – kapacita 54 lůžek
- Dětský domov Moravská Třebová – kapacita 21 lůžek
- Dětský domov Polička – kapacita 24 lůžek

celkem 179 lůžek kapacita, počet dětí v DD k 31.1.2015 - 144

- jedná se o PO kraje

Vedle toho fungují na území Pardubického kraje zařízení zřizovaná jinými subjekty – dětské domovy se školou –Hrochův Týnec, Přestavlky, výchovný ústav v Brandýse n.Orlicí (MŠMT)

6

Dětský domov Markéta

Odbor sociálních věcí

- Domovy pro osoby ze zdravotním postižením – celkem 32 dětí ve 4 zařízeních (Domov pod hradem Žampach, Domova na zámku Bystré, Domov pod Kuňkou Ráby, Domov sociálních služeb Slatiňany)
- Jedná se o děti s převážně těžkým mentálním postižením – s nařízenou ústavní výchovou i na dohody s rodiči – s klesajícím počtem dětí předpokládáme, že děti budou umístovány pouze do Domova sociálních služeb Slatiňany – nový domek a do Domova pod hradem Žampach
- Poradna pro rodinu Pardubického kraje – odborné posouzení náhradních rodičů (osvojení, pěstounství, řešení krizových rodinných situací, doprovázení pěstounských rodin)

7 - Příspěvkové organizace kraje

Odbor sociálních věcí

Odbor sociálních věcí – výkon přenesené působnosti v oblasti SPOD, plánování a financování sociálních služeb

1. metodické vedení obcí, kontrola výkonu činností SPOD a standardů výkonu SPOD
2. náhradní rodinná péče – příprava náhradních rodičů, vedení registru dětí pro náhradní rodinnou péči, odborné posuzování žadatelů o náhradní rodinnou péči
3. zajištění dostupnosti sociálních služeb pro ohrožené rodiny a děti, financování těchto služeb

1. Metodické řízení obcí

V Pardubickém kraji je 15 obcí s odborem péče o dítě, kraj metodicky řídí tyto odbory a nastavuje jednotné postupy činností, je odvolacím orgánem vůči rozhodnutím obcí, kontrola dodržování postupů, standardů kvality sociálně-právní ochrany,

Obce pracují s ohroženými rodinami, dětmi, navrhují umístění dětí do ústavní výchovy, do náhradní rodinné péče, pracují v rodinách, doprovázejí pěstounské rodiny, přijímají žádosti o náhradní rodinnou péči

2. Náhradní rodinná péče (NRP)

NRP - forma náhradní výchovy, která řeší situaci dětí, které nemohou z nejrůznějších důvodů vyrůstat ve vlastní rodině (důvodem by neměl být sociální, ekonomický problém rodiny)

Formy náhradní výchovy:

Osvojení

Pěstounská péče

- Pěstounská péče dlouhodobá – 591 děti v pěstounské péči
- Pěstounská péče na přechodnou dobu – 20 přechodných pěstounů v roce 2014 bylo do této péče svěřeno 26 dětí
- poručenská péče, SOS dětské vesničky

2. Náhradní rodinná péče – úloha kraje

- Přijímá žádosti zájemců o náhradní rodinnou péči od obcí
- Zajišťuje odborné posouzení jeho součástí je psychologické posouzení žadatelů o náhradní rodinnou péči
- Zařazují žadatele do přípravy, která trvá 48 – 72 hodin intenzivní přípravy dle formy NRP
- Provádí posouzení rodinného systému – návštěva v rodině
- Zařazují žadatele do registru
(ve spolupráci s Poradnou pro rodinu Pk)

Jak probíhá zprostředkování o náhradní rodinnou péči

Kraj vede evidenci žadatelů o osvojení a pěstounskou péči

Zároveň vede evidenci dětí vhodných do náhradní rodinné péče

Odborný tým poté hledá pro dítě vhodnou rodinu, která prošla celým procesem posouzení a byla zařazena do registru pěstounů či osvojitelů

Několik údajů z našeho kraje

- Počet dětí v Pardubickém kraji 92 000
- Počet ohrožených dětí v rodinách 5 200
- Počet dětí s nařízenou ústavní výchovou 287 dětí (dále děti umístěné na žádost rodičů) – stav k 31.12.2014

- Počet pěstounských rodin cca 400 (658 pěstounů)
- Počet pěstounských rodin na přechodnou dobu 20
- V pěstounských rodinách je umístěno 591 dětí
- Počet dětí umístěných do osvojení za rok 2014 - 17 dětí
- Počet dětí umístěných do pěstounských rodin - 22 dětí
- Počet dětí, které prošly pěst.péčí na přechodnou dobu – 26 dětí

Děti, pro které těžko hledáme náhradní rodinu

- Velké sourozenecké skupiny
- Děti se zdravotním hendikepem
- Děti jiného etnika
- Starší děti
- Děti s výchovnými problémy

3. Zajištění dostupnosti sociálních služeb pro ohrožené rodiny a děti, financování těchto služeb

Plánování a financování sociálních služeb

- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb - oblast péče o děti – prioritní služby

V Pardubickém kraji je dostupná síť sociálních služeb pro tuto oblast především v těchto službách

- Raná péče
- Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- Azylové domy
- Domy na půl cesty
- Sociální rehabilitace (pro děti opouštějící ústavní zařízení, pěst.péči)
- Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
- Terénní služby

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pk

- Podpora v oblasti péče o rodiny s dětmi směřuje k zajištění podpory a pomoci rodinám, zejména pak rodinám s dětmi ohroženými sociálním vyloučením a rodinám v krizi. Dále dětem a mládeži ze sociálně znevýhodněného prostředí. Podpora a pomoc spočívá zejména v zajištění sítě krizových, poradenských a podpůrných služeb pro rodiny s dětmi, které jsou ohrožené sociálním vyloučením anebo odebráním dítěte. Dále je podpora směřována ke službám pro podporu náhradní rodinné péče a službám pro děti a mládež opouštějící dětské domovy, výchovné ústavy i pro děti a mládež z pěstounských rodin.

Financování služeb – zdroje

Sociální oblast

- Účelová dotace MPSV pro zajištění dostupnosti sociálních služeb v krajích
- Podpora z rozpočtu Pardubického kraje ve formě grantů, příspěvek na provoz
- Projekty EU – Individuální projekt soc.služeb v Pk III. – preventivní služby
- Projekt MPSV – Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny
- Účelové dotace OSPOD
- Státní příspěvek pro pěstouny a doprovázející pověřené organizace- Úřad práce

Zdravotní oblast – rozpočet Pk

17 Školská oblast – normativně na kapacitu zařízení (MŠMT)

Další možnosti zdrojů financování na podporu změn v oblasti SPOD

- EU fondy – OPZ
IROP
- V novém programovacím období budou možnosti čerpat zdroje z těchto fondů v návaznosti na zpracované transformační plány
- EHP fondy – projekt Transformace péče o ohrožené děti a mládež – zpracování transformačních plánů

Co je naším cílem

- Rozvoj služeb pro ohrožené rodiny a děti tak, aby děti mohly zůstat ve vlastní rodině (pokud se nejedná o škodlivé prostředí pro dítě)
- Zajištění dostatečného množství pěstounských rodin pro děti, které nemohou vyrůstat ve vlastní rodině
- Rozvoj terénních a ambulantních služeb pro rodiny a děti v rámci všech rezortů (vč. služeb pro mladé dospělé)
- Využití odborného potenciálu personálních zdrojů pro zajištění služeb pro širší skupinu ohrožených dětí
- Snížení počtu dětí v ústavní výchově na minimum – vytvořit malé specializované služby - a to především pro děti se specifickými potřebami
- Nastavení mezirezortní spolupráce (propojení školství, zdravotnictví, sociálních služeb, OSPOD)

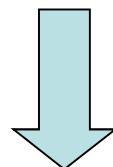
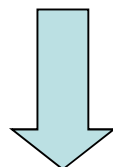

Proč je důležité se připravit na změny?

Zvyšuje se práce s ohroženými rodinami (raná péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociální rehabilitace, azylové domy, ..)

Navyšují se počty pěstounských rodin

Soudy by měly přednostně umísťovat děti do péče rodinného typu

Snižují se počty dětí umísťovaných do ústavní péče

Bude se zvyšovat poptávka po specializovaných pobytových službách

Bude se zvyšovat potřeba terénních a ambulantních služeb odborně zaměřených na specializované služby (zdravotní, výchovné)

Projekt je příležitostí:

Jak definovat nové služby na podporu ohrožených rodin a dětí

Jak naplánovat a jak se připravit na změny – rozšíření komunitních služeb – změny zřizovacích listin

Jak neztratit stávající odborný personál

Jak nastavit mezirezortní spolupráci

Jak získat dobrou výchozí pozici pro získání prostředků z evropských fondů

Děkuji za pozornost

Ing. Helena Zahálková
vedoucí odboru sociálních věcí
Krajského úřadu Pardubického kraje

